

P O L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki Standardowe 2023 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 800
MAŁOPOLSKA I POGORZE**
Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2025

Wyniki Standardowe 2023 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 800
MAŁOPOLSKA I POGÓRZE**

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr inż. Aneta Orłowska
mgr inż. Renata Płonka
mgr inż. Rafał Tarasiuk

Warszawa 2025

Redakcja techniczna
Monika Furmaniak

Projekt okładki
Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-68449-03-7 (pdf)

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
- Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych
00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20
Tel.: +48 (22) 505 45 70
E-mail: portal@fadn.pl
Internet: www.fadn.pl

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany	8
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	8
1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)	8
1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8	8
2. Informacje o FADN	9
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	9
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)	10
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	12
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	13
2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”	13
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	15
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	16
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	34
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	42
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	42
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN ..	43
4.3. Udostępnianie danych	44
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN	44
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN	44
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2023 r.	46
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	46
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6).....	52
Literatura	59

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
ONW	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRGR	- Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2023 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 1 343 zestawy danych rachunkowych z regionu Małopolska i Pogórze [23]. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 45 gospodarstwach osób fizycznych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRGR.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 1 334 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 148 789 gospodarstw [11].

W 2023 roku do przeważenia wyników próby na populację badawczą wykorzystywane są dane z planu wyboru opracowanego w 2018 roku [11] oraz współczynniki SO „2013”. Obserwowana w Polsce zmiana struktury gospodarstw rolnych (która jest widoczna w planie wyboru) powoduje w związku z tym również zmianę struktury gospodarstw w prezentowanych wynikach standardowych Polskiego FADN.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia do rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie dwóch kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej i typu rolniczego. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG-AGRI) [18].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2023 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (PLN).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.1 Definition of Variables used in FADN standard results z października 2012 r.) polegające na wyróżnieniu następujących zmiennych [17]:

- SE136 - Produkcja roślinna na 1 ha;
- SE146 - Uprawy energetyczne;
- SE605 - Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE610 - Dopłaty do produkcji roślinnej;
- SE613 - Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej;
- SE616 - Saldo dopłat i kar do produkcji mleka;
- SE617 - Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej;
- SE618 - Dopłaty do produkcji owiec i kóz;
- SE619 - Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej;
- SE630 - Płatności „decoupled”;
- SE650 - Wsparcie specjalne;
- SE699 - Pozostałe dopłaty.

Ponadto od roku obrachunkowego 2013 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.) obejmujące zmienne [18]:

- SE042 - Uprawy energetyczne;
- SE072 - Odłogi;
- SE073 - Ugory;
- SE611 - Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe.

Od roku obrachunkowego 2014 obowiązuje nowe sprawozdanie z gospodarstwa rolnego. Zakres, format i organizacja danych, niezbędnych do wykonania sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, są precyzyjnie opisane w Rozporządzeniu Komisji nr 385/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie formatu sprawozdania dla określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej (z późn. zmianami). Z uwagi na fakt, że w Komisji Europejskiej wciąż jeszcze trwają prace nad nowym dokumentem dotyczącym Wyników Standardowych i dostosowaniem zakresu/algorytmów do nowego formatu sprawozdania, publikacje z wynikami od roku obrachunkowego 2014 przygotowane zostały na podstawie dokumentów jakie obowiązywały w roku obrachunkowym 2013 (Rozporządzenie

---

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat. Zmiany te powinny być uwzględniane w analizach wieloletnich.

Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami, RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. oraz RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.).

W przypadku roku obrachunkowego 2016:

☞ Usunięto zmienne:

- SE060 - Gaje oliwne (powierzchnia uprawy);
- SE190 - Oliwki i olej z oliwek (produkcja);
- SE631 - Jednolita płatność na gospodarstwo.

☞ Zmieniono nazwę zmiennych:

- SE622 - Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE406 - Raty dotacji inwestycyjnych.

☞ Zmieniono opis zmiennych:

- SE020 - Nakłady pracy najemnej;
- SE021 - Czas pracy najemnej;
- SE030 - Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych;
- SE195 - Uprawy pastewne;
- SE310 - Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym;
- SE320 - Pasze dla zwierząt ziarnożernych;
- SE325 - Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.;
- SE380 - Odsetki;
- SE605 - Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE622 - Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE624 - Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich;
- SE406 - Rata dotacji inwestycyjnych.

Od roku obrachunkowego 2017:

☞ Zmieniono opis zmiennych:

- SE395 - Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji);
- SE600 - Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.

Od roku obrachunkowego 2018:

☞ Wprowadzono zmiany w algorytmach:

- SE284 - Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

☞ Zmieniono opis zmiennych:

- SE284 - Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

Od roku obrachunkowego 2019:

☞ Zmieniono opis zmiennych:

- SE025 - Powierzchnia użytków rolnych;
- SE120 - Obsada zwierząt;
- SE135 - Produkcja roślinna;
- SE195 - Uprawy pastewne.

☞ Zmieniono tytuły zmiennych:

- SE072 - Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów;
  - SE073 - Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo.

Od roku obrachunkowego 2023:

↪ Dodano opis w zmiennych:

- SE605 - Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE630 - Płatności "decoupled";
- SE632 - Jednolita płatność obszarowa;
- SE699 - Pozostałe dopłaty.

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 jednostki AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok. Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono zasady obliczenia stanu średniorocznego zwierząt w sytuacji braku zwierząt na początku lub końcu roku obrachunkowego (dotychczas stan średni obliczany był jako (stan na pocz. + stan na koniec)/2, od 2016 stan średnioroczny obliczany jest ze stanów miesięcznych).

1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono klasyfikację TF8. Typ podstawowy "61" jest zaliczany do TF8="1" (Uprawy polowe)².

---

² Na podstawie [27].

2. Informacje o FADN

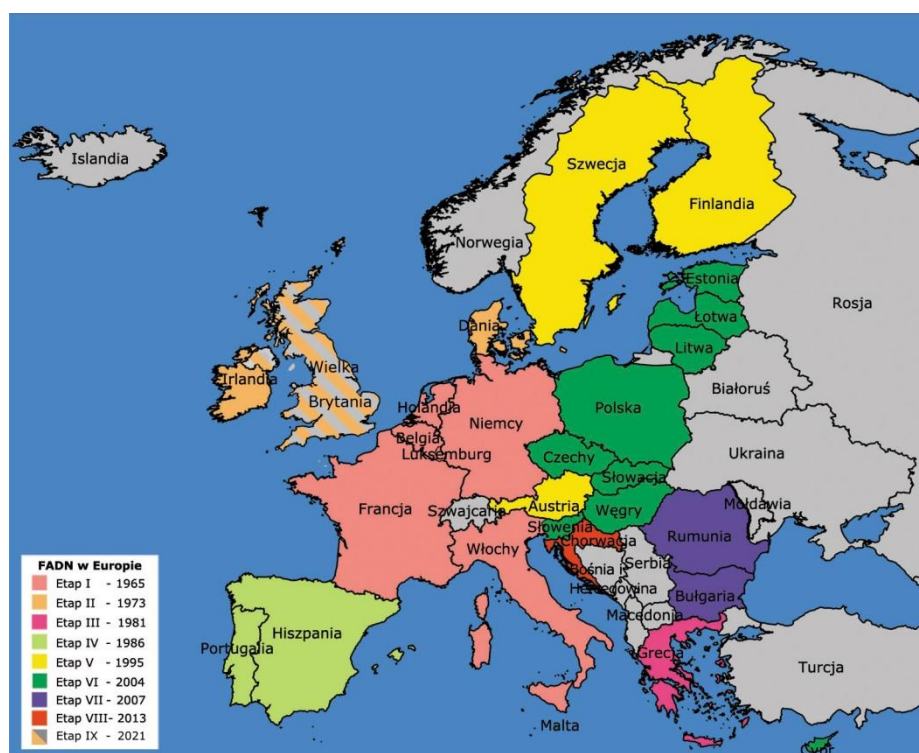
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [22]. Etapy tworzenia systemu FADN (patrz: Mapa 2-1):

- ↪ etap I: 1965 r. - Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy (państwa założycielskie);
- ↪ etap II: 1973 r. - Wielka Brytania, Irlandia i Dania;
- ↪ etap III: 1981 r. - Grecja;
- ↪ etap IV: 1986 r. - Hiszpania i Portugalia;
- ↪ etap V: 1995 r. - Finlandia, Szwecja i Austria;
- ↪ etap VI: 1 maja 2004 r. - Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry;
- ↪ etap VII: 1 stycznia 2007 r. - Rumunia i Bułgaria;
- ↪ etap VIII: 1 lipca 2013 r. - Chorwacja;
- ↪ etap IX: 1 stycznia 2021 r. - Wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej nastąpiło 1 lutego 2020 r. Okres przejściowy trwał do 31 grudnia 2020 r. Od 2021 r. UE liczy 27 członków.

Mapa 2-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych oraz wybrane informacje o jego użytkownikach.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa³. O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej do niej adekwatnych.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja⁴ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [1], [2], [19], [26].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁵ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. warunkami pogodowymi czy też zmianami cen produktów) do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z określonego regionu.

---

³ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw zgodnie z tym prawem, i często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

⁴ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości (ESU) [12], [24], [25].

⁵ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczelej).

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału wartości SO z poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy gospodarstwa odzwierciedla jego poziom i kierunek specjalizacji.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są albo zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) i/lub produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych – zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [19], [21].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2023 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	15 000	1 800	2,2
Belgia	25 000	1 200	1,5
Bułgaria	4 000	2 202	2,7
Chorwacja	4 000	1 251	1,5
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	15 000	1 282	1,6
Dania	25 000	1 600	2,0
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	900	1,1
Francja (z wyłączeniem Antilles françaises, Reunion)	25 000	7 320	9,0
Antilles françaises, Reunion	15 000	280	0,3
Grecja	4 000	4 675	5,7
Hiszpania	8 000	8 700	10,7
Niderlandy	25 000	1 500	1,8
Irlandia	8 000	900	1,1
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,6
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,7
Niemcy	25 000	8 800	10,8
Polska	4 000	12 100	14,8
Portugalia	4 000	2 300	2,8
Rumunia	4 000	5 100	6,2
Słowacja	25 000	562	0,7
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,3
Węgry	8 000	1 950	2,4
Włochy	8 000	11 106	13,6
Razem FADN UE*		81 605	100

Źródło: zestawienie własne na podstawie [5], [6], [7], [8], [9].

* Od 2021 roku obrachunkowego liczba gospodarstw w próbie europejskiego FADN została pomniejszona o gospodarstwa z Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że nie przekazywane są do KE sprawozdania z gospodarstwa rolnego z tego kraju [5].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem typu rolniczego i wielkości ekonomicznej.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria [11]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2023 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela 2.5-1 przedstawia przykładową powierzchnię wybranych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN.

Tabela 2.5-1 Przykładowe rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO„2013”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2013"
Pomorze i Mazury	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,8
	Buraki cukrowe	ha	2,0
	Sady jabłoniowe	ha	3,0
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	2,7
	Tuczniaki	szt.	15,2
Wielkopolska i Śląsk	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,6
	Buraki cukrowe	ha	2,1
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,8
	Krowy mleczne	szt.	2,3
	Tuczniaki	szt.	15,3
Mazowsze i Podlasie	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,2
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,2
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	2,5
	Tuczniaki	szt.	14,0
Małopolska i Pogórze	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,1
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	3,2
	Tuczniaki	szt.	15,5

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO„2013”[11] włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Małopolska i Pogórze powierzchnia pszenicy 5,0 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje). Wyniki Standardowe dotyczą tylko działalności i składników majątkowych gospodarstwa rolnego (majątek prywatny rodziny rolnika, np. dom mieszkalny, nie jest uwzględniony w bilansie finansowym).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [3], [4], [15], [16]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A. Informacje ogólne.

Tab. B. Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.

Tab. C. Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.

Tab. D. Stan i wartość zwierząt.

Tab. E. Zakup i sprzedaż zwierząt.

Tab. F. Koszty.

Tab. G. Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.

Tab. H. Zadłużenie.

Tab. I. Podatek od wartości dodanej (VAT).

Tab. J. Dopłaty i subsydia.

Tab. K. Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).

Tab. L. Kwoty i inne prawa.

Tab. M. Dopłaty bezpośrednie.

Tab. N. Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 - Tabela 5.2-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Wartości pieniężne wyrażone są w polskich złotych. Możliwe jest przeliczenie ich na euro po oficjalnym kursie, który można znaleźć w dokumencie „Najważniejsze informacje niezbędne do interpretacji wyników Polskiego FADN” dostępnym na stronie Polskiego FADN (<http://fadn.pl/wp-content/uploads/metodyka/Najwazniejsze-informacje.pdf>).

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku liczebności gospodarstw nie spełniającej powyższej prawidłowości zamiast wyników wpisywany jest znak kropki „.”. W przypadku, gdy dane zjawisko nie występuje w grupie, wówczas wpisano wartość zero.

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
		61	Mieszane - różne uprawy
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [1], [2], [20], [27].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [27].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6		ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6	Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
		1	€ < 2 000
1	Bardzo małe 2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
		3	4 000 ≤ € < 8 000
2	Małe 8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
		5	15 000 ≤ € < 25 000
3	Średnio-małe 25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	Średnio-duże 50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	Duże 100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
		9	250 000 ≤ € < 500 000
		10	500 000 ≤ € < 750 000
6	Bardzo duże € ≥ 500 000	11	750 000 ≤ € < 1 000 000
		12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
		13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
		14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następujących tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” [14], [18]. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziankowe oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia współużytkowana z właścicielem na zasadzie udziału w zbiorach, a także ugory. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dzierżawionej oraz użytkowanej nieodpłatnie przez rolnika na okres co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkótek).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielegnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZN) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZN]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczoł oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniaki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.

⁶ konie	:= 0,8	krowy mleczne	:= 1,0	maciory	:= 0,5
cielęta na tucz	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniaki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 - 2 lata	:= 0,7	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0,7	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki hodow.	:= 0,8	owce pozostałe	:= 0,1	króliki	:= 0,02
jałówki na tucz	:= 0,8	prosięta	:= 0,027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). ⁷

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmują się tu warzywa i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Dolicza się tu także produkcję z ugorów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, miód, inne produkty zwierzęce (obornik, jaja innych

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
			ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz przychody z krycia. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wdzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁸ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Do kosztów ogółem nie włącza się wartości zakupionych zwierząt, ze względu na ujęcie ich w rachunku wartości produkcji. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych. [(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierzawionej-SE074)]

⁸ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej, a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własne i obce).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wysanego przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta żywiące w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własne i obce).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wysane) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji z wyjątkiem Premii dla młodych rolników oraz płatności inwestycyjnych ujętych pod kodem SE624). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW).

SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. Od 2023 płatności obejmują również Uzupelniającą Płatność Podstawową oraz Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności [SE632]
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii). Od 2023 płatność obejmuje również Uzupelniającą Płatność Podstawową oraz Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności.
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty, jak również płatności z tytułu COVID-19, płatność dodatkowa, płatność z tytułu ekoschematów, zazielenienia, płatność dla młodych rolników (do ha) oraz płatność do tytoniu.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej (obliczane tylko w gospodarstwach „ryczałtowych”) pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 – SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji z wyjątkiem Premii dla młodych rolników oraz płatności inwestycyjnych ujętych pod kodem SE624). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Co do zasady sprzedaże i zakupy w wynikach standardowych są ujęte w wartości netto (bez podatku VAT). W przypadku rolników rozliczających VAT na zasadach ogólnych saldo nie jest obliczane. W przypadku rolników ryczałtowych (większość) saldo jest obliczane odejmując od kwoty VAT należnego (od sprzedaży) kwotę VAT naliczonego (od zakupów).
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	Rata dotacji inwestycyjnych do rozliczenia w ciągu 12 miesięcy.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez dodanie do wartości dodanej netto salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz odjęcie kosztu czynników zewnętrznych. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczony tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).

SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwiera wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwiera wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P ⁹]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwiera średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego $[(\text{stan na początek roku} + \text{stan na koniec roku obrachunkowego})/2]$ bez wartości ziemi, tj. wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]

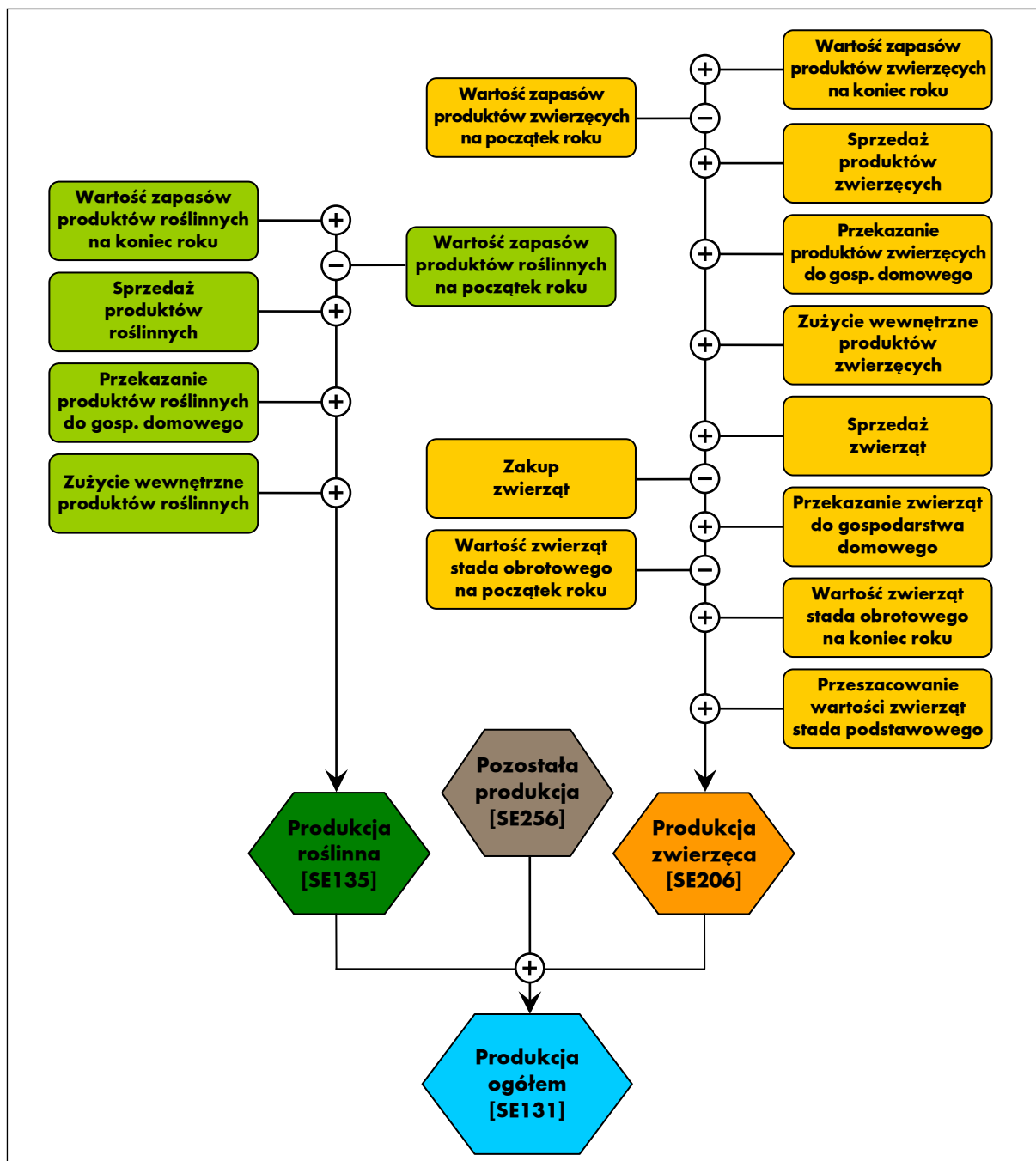
⁹ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1df3a121-11ee-40c3-a991-70a5f3cdd9d7/details> [13].

Schemat 3.2-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3.2-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

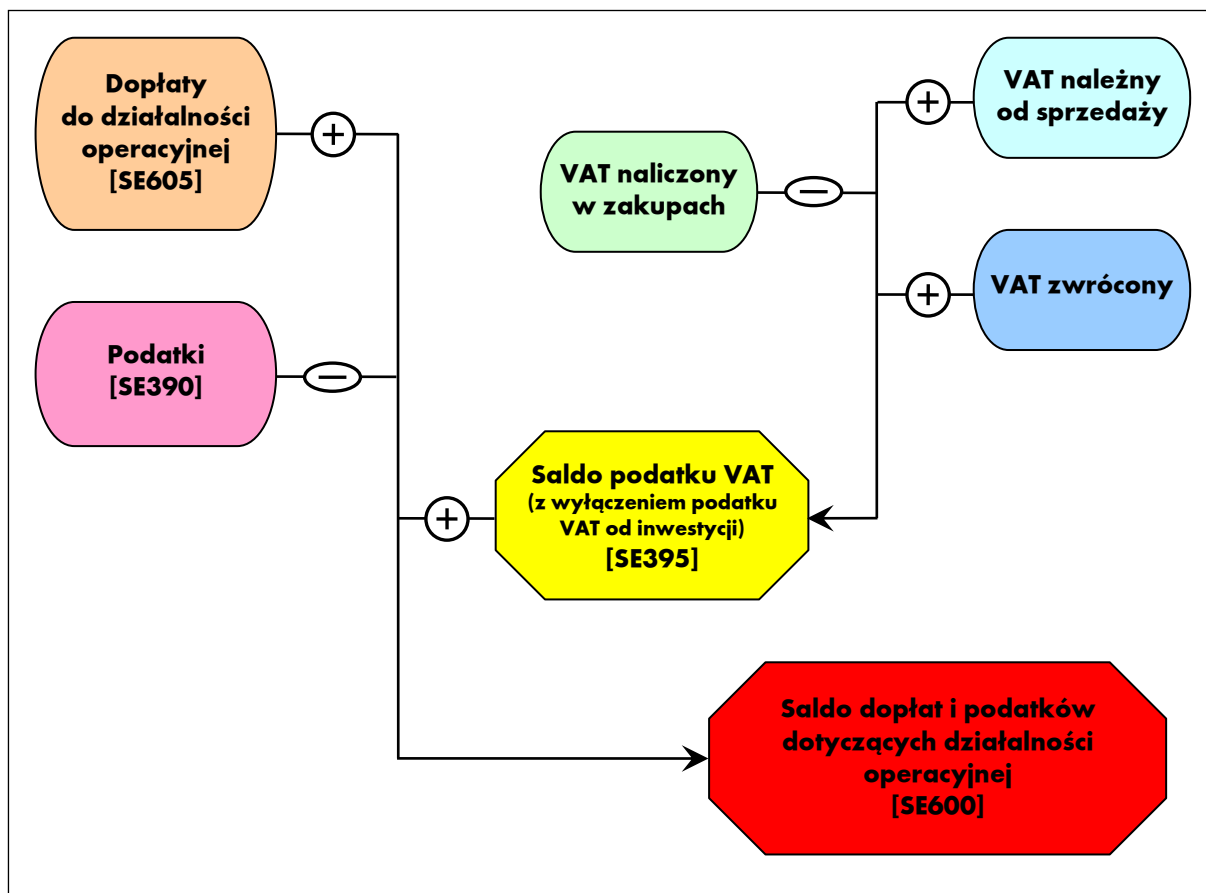
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3.2-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX } n = \frac{Wkn}{Lkn} \bigg/ \frac{Wpn}{Lpn}$	<p>gdzie:</p> <p>REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.</p>
$\text{LVVAL } n = \left(\frac{WKn}{\text{REGIDX } n} - Wpn \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX } n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

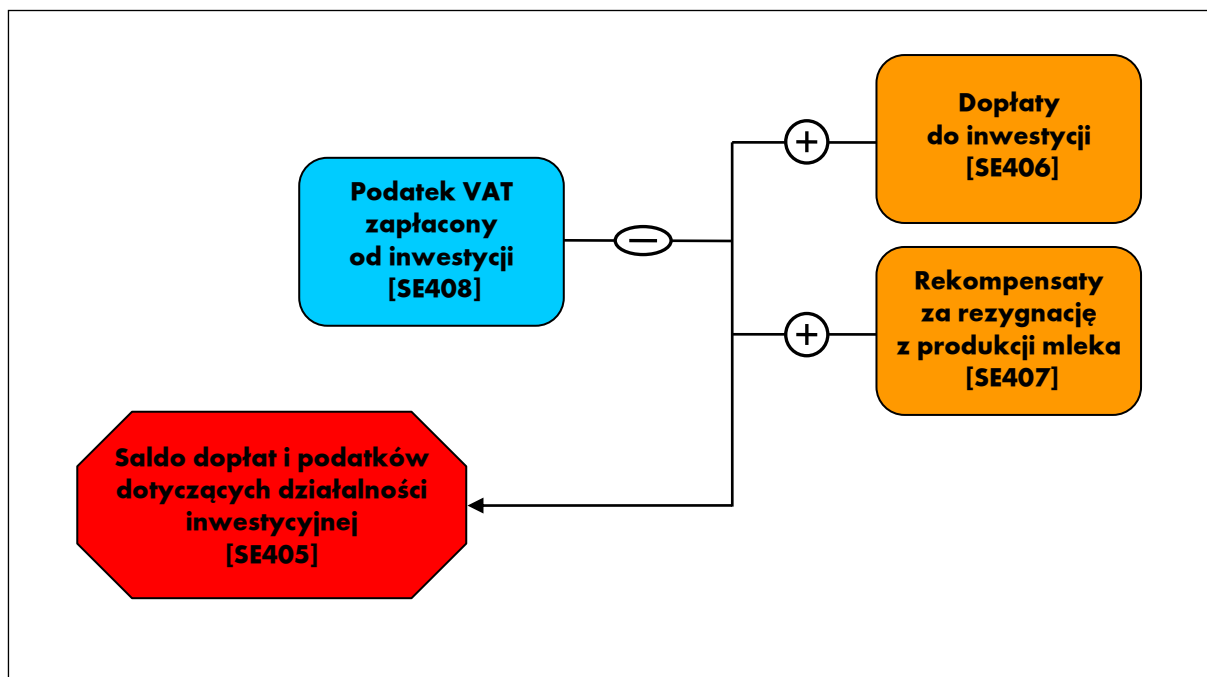
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej **nie są** ujęte w kosztach (patrz: Tabela 3.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda SE600 (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3.2-3). Dzięki temu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a sektorem publicznym. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych saldo podatku VAT (SE395), czyli różnica między VAT należnym a naliczonym **wynosi 0** (zero). Tym samym saldo podatku VAT w tych gospodarstwach **nie wpływa** na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

W gospodarstwach rolnych korzystających ze zwolnienia od podatku VAT („ryczałtowych”) saldo (SE395) jest obliczane jako różnica kwoty VAT należnego (od sprzedaży) i kwoty VAT naliczonego (od zakupów) i **jest uwzględnione** w rachunku dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego.

W Polsce „VAT zwrócony” (rozumiany jako ryczałtowany zwrot podatku VAT) nie funkcjonuje. Na schemacie został on uwzględniony w celu zapewnienia zgodności metodycznej na poziomie UE.

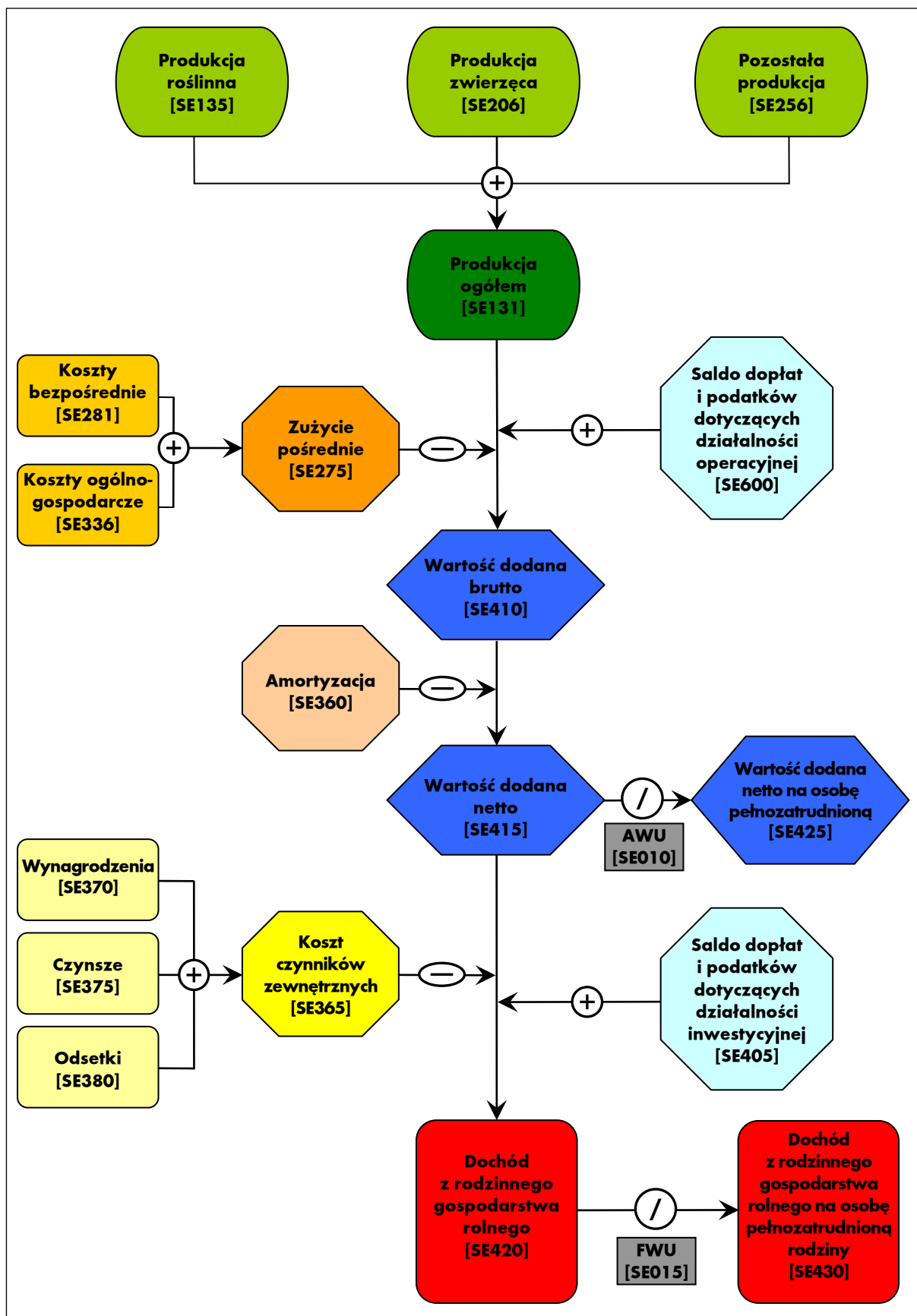
Schemat 3.2-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

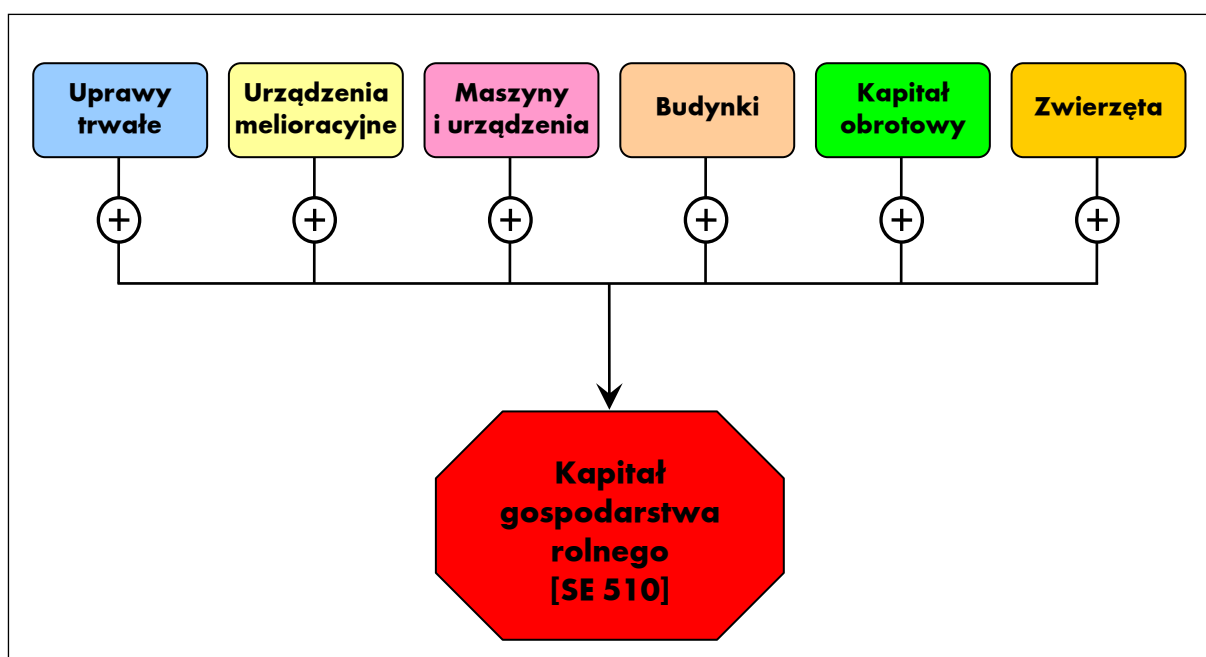
W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych podatek VAT zapłacony od inwestycji jest wyłączony z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. Tym samym podatek VAT zapłacony od inwestycji nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 3.2-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego¹⁰. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3.2-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

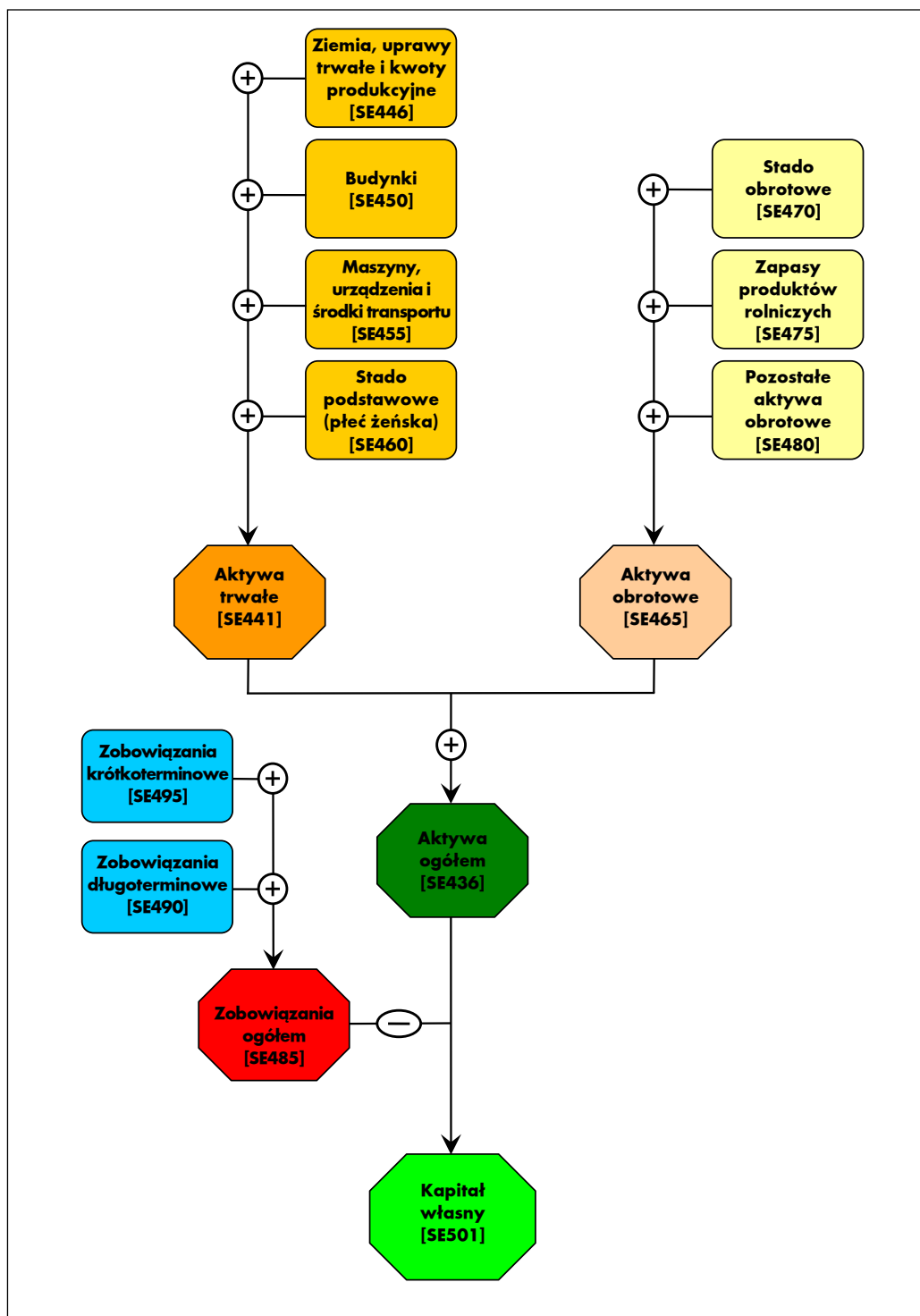

Schemat 3.2-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

¹⁰ W gospodarstwach osób prawnych kategoria ta nazywana jest dochodem netto.

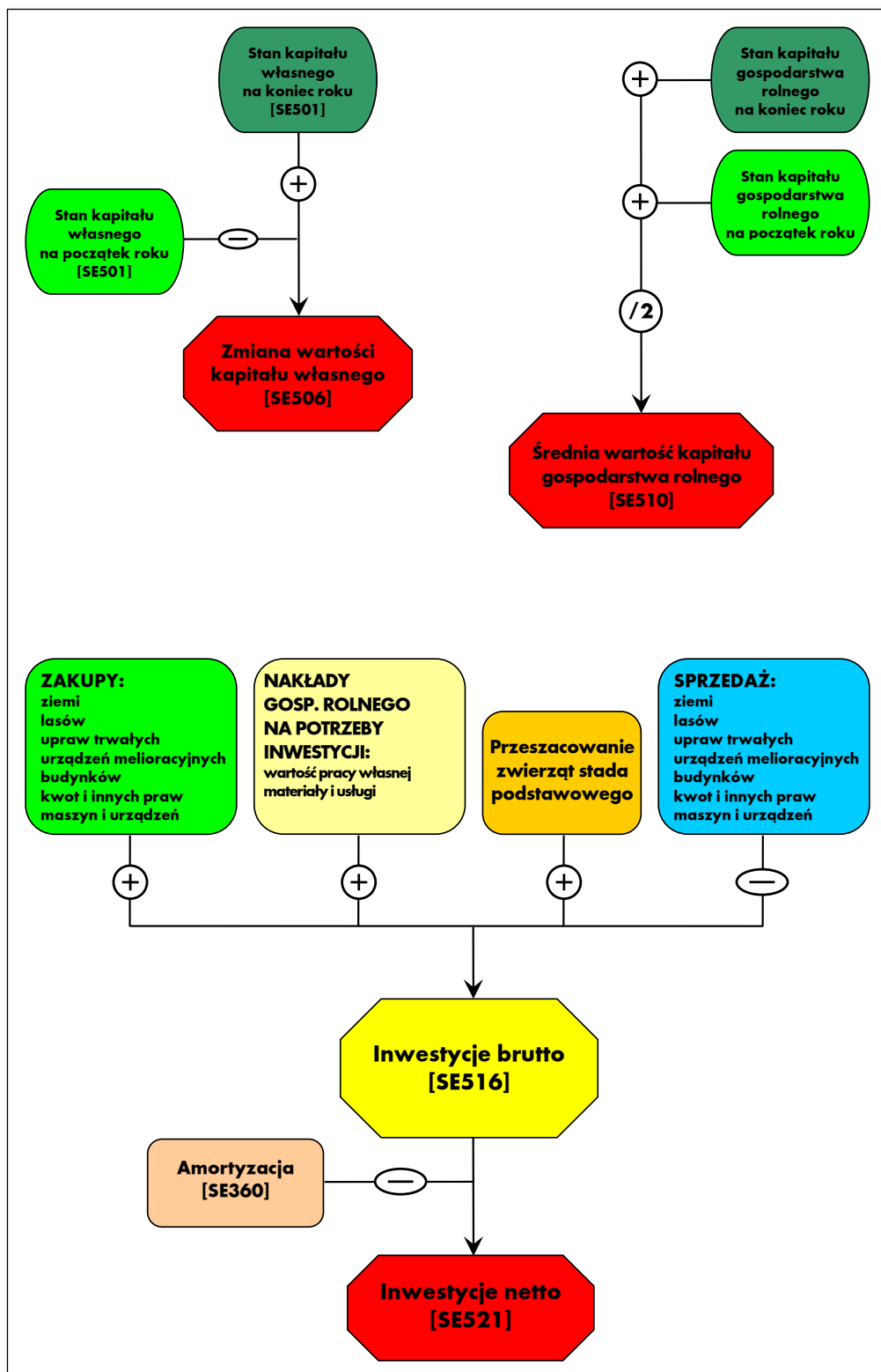

Schemat 3.2-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3.2-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Schemat 3.2-8 prezentuje rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Badania Struktury Gospodarstw Rolnych 2016 (BSGR 2016) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 4 000 euro (148 789 gospodarstw) [11]. Wielkość ta (4 000 euro) jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych. W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2013”, obowiązujące od 2020 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [26].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: opracowanie własne na podstawie [8].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. U. L 46, 19.2.2015) (Dz. U. L 335, 13.12.2008) [10], [19].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze dla roku obrachunkowego 2023 znajduje się **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** gospodarstwa osób fizycznych, które są statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 148 789 gospodarstw towarowych z regionu Małopolska i Pogórze.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2023 roku (patrz: Tabela 4.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy (patrz: Tabela 4.2-1).

Zastosowany system ważenia gospodarstw odzwierciedla różnice pomiędzy rzeczywistą (badaną) a określoną w planie wyboru strukturą próby, co skutkuje rozbieżnościami w liczbie gospodarstw w polu obserwacji, jaka została zaprezentowana w tabeli 4.2-1 oraz w tabelach 5.1-1 i 5.2-1.

Tabela 4.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region Małopolska i Pogórze według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	29 248	19 441	3 616	1 744	632	0	54 681
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	1 985	1 415	1 264	638	0	5 302
	Uprawy trwałe (4)	2 897	4 738	724	93	0	0	8 452
	Krowy mleczne (5)	5 669	6 332	1 699	596	167	0	14 463
	Zwierzęta trawożerne (6)	3 224	3 354	560	118	0	0	7 256
	Trzoda chlewna (71)	0	767	290	158	139	0	1 354
	Drób (72)	0	0	0	99	467	24	590
	Mieszane (8)	32 300	20 612	2 739	806	250	322	57 029
RAZEM (€>=4)		73 338	57 229	11 043	4 878	2 293	346	149 127
RAZEM (€<4)								264 121
Ogółem w Regionie		73 338	57 229	11 043	4 878	2 293	346	413 248

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie badania struktury gospodarstw rolnych w 2016 roku; klasyfikacja z użyciem SO 2013 kurs wymiany 1 euro = 4,17347 zł).

Pomimo określenia dla klasy gospodarstw bardzo małych przedziału wartości od 2 000 do 8 000 euro, należy pamiętać, że w Polsce w grupie tych gospodarstw znajdują się tylko gospodarstwa o wartości SO nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych¹¹ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	64	296	125	70	30	0	585
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	22	12	18	8	2	62
	Uprawy trwałe (4)	10	54	11	4	0	0	79
	Krowy mleczne (5)	3	80	79	52	12	0	226
	Zwierzęta trawożerne (6)	5	37	18	8	0	0	68
	Trzoda chlewna (71)	0	5	3	6	6	0	20
	Drób (72)	0	0	3	2	1	0	6
	Mieszane (8)	21	149	69	33	16	0	288
RAZEM (€>=4)		103	643	320	193	73	2	1 334

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie wyników standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html>.

2. Pobranie gotowego pliku z danymi https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/7c68c459-6dca-4795-bab6-a045721e4395?p=1&n=10&sort=modified_DESC

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z gospodarstw rolnych osób fizycznych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapisy w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Książkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

¹¹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (dotyczące działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne).

Dane osobowe i adresowe rolników nie są udostępniane!

Dane rachunkowe udostępniane są w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹².

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹³.

---

¹² Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹³ Pobieranie wyników standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2023 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W Wynikach Standardowych według typów rolniczych nie został pokazany typ rolniczy Drób (72), ponieważ w regionie Małopolska i Pogórze w tej grupie było tylko 6 gospodarstw.

W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		148 789	54 681	5 304	8 452	14 464	7 256	1 354	569	56 708
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 334	585	62	79	226	68	20	6	288

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)		
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	16 228,7	14 835,3	50 533,3	13 789,9	17 889,8	13 193,8	55 024,9	.	12 530,5
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,334	1,248	2,751	1,707	1,555	1,481	1,339	.	1,146
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	2 934	2 725	6 225	3 774	3 472	3 292	2 987	.	2 502
SE015	Nakłady pracy własnej	FWUJ	1,250	1,206	1,734	1,388	1,546	1,453	1,263	.	1,129
SE016	Czas pracy własnej	godz.	2 757	2 637	4 070	3 100	3 452	3 235	2 825	.	2 466
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWUJ	0,083	0,041	1,016	0,318	0,009	0,027	0,076	.	0,017
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	177	88	2 156	674	20	57	162	.	36
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	11,1	14,0	3,9	7,0	11,5	11,0	15,0	.	9,6
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,9	5,3	0,6	0,6	3,9	4,0	6,8	.	3,3
SE035	Zboża	ha	5,59	8,55	0,77	0,69	2,77	2,10	12,30	.	4,98
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,30	2,73	0,32	0,02	0,15	0,17	1,10	.	0,65
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	.	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,14	0,26	0,76	0,04	0,00	0,00	0,00	.	0,03
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,45	0,31	0,53	5,10	0,01	0,02	0,00	.	0,07
SE055	Sady	ha	0,43	0,29	0,37	4,99	0,01	0,01	0,00	.	0,07
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,02	0,02	0,17	0,12	0,00	0,01	0,00	.	0,00
SE071	Uprawy pastwne	ha	2,74	1,32	0,85	0,39	7,46	7,51	0,96	.	2,89
SE072	Odłogi	ha	0,07	0,08	0,13	0,06	0,07	0,04	0,06	.	0,06
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,09	0,10	0,20	0,09	0,12	0,07	0,06	.	0,07
SE075	Lasy	ha	0,46	0,38	0,17	0,25	0,65	0,85	0,23	.	0,50
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	4,9	0,6	0,4	0,0	11,6	10,7	48,9	.	5,5
SE085	Krowy mleczne	LU	1,22	0,06	0,00	0,00	8,48	1,69	0,08	.	0,77
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,57	0,28	0,36	0,00	3,03	6,64	0,16	.	2,19
SE095	Owce i kozy	LU	0,10	0,01	0,02	0,00	0,02	1,66	0,00	.	0,05
SE100	Trzoda chlewna	LU	1,20	0,21	0,00	0,00	0,01	0,01	48,63	.	1,78
SE105	Drób	LU	0,64	0,07	0,00	0,00	0,07	0,09	0,00	.	0,43
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	56,5	58,3	55,0	57,1	53,8	47,7	64,1	.	53,2
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	103,2	103,5	97,1	75,5	90,2	87,2	84,1	.	105,5
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,00	0,22	0,37	0,00	1,52	1,29	0,23	.	0,98
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	4 657	3 817	0	0	4 738	3 317	3 768	.	4 872

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 713	77 773	386 614	107 578	99 568	57 345	358 988	.	67 264
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,18	1,03	1,56	1,52	1,28	1,09	1,35	.	1,10
SE135	Produkcja roślinna	zł	59 031	72 763	384 930	105 423	7 484	8 203	52 781	.	28 781
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	5 350	5 231	103 794	15 266	659	748	3 533	.	3 033
SE140	Zboża	zł	20 541	32 894	2 362	1 852	8 949	6 706	44 186	.	17 478
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 611	3 365	821	27	108	123	929	.	836
SE146	Uprawy energetyczne	zł	4	0	0	0	0	31	0	.	6
SE150	Ziemniaki	zł	5 171	7 393	1 469	217	2 550	1 712	679	.	5 382
SE155	Buraki cukrowe	zł	720	1 713	0	0	0	72	1 324	.	196
SE160	Rośliny oleiste	zł	3 411	7 924	337	22	153	225	4 382	.	1 101
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	281	622	522	0	37	0	0	.	79
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	15 190	10 362	304 589	1 624	142	0	0	.	1 095
SE175	Owoce	zł	8 710	5 753	8 524	99 730	79	379	0	.	1 575
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	193	1 039	1 117	333	-4 354	-1 069	1 514	.	561
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	3 204	1 699	65 188	1 619	-181	55	-234	.	476
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	34 482	3 897	1 643	569	91 378	42 880	306 182	.	37 629
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	6 750	5 797	4 391	0	7 862	4 024	6 266	.	6 157
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-736	-1 096	613	-1	-1 622	-1 812	75	.	70
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	10 865	455	0	0	76 679	10 440	552	.	7 160
SE220	Żywiec wołowy	zł	7 682	1 201	1 682	0	14 690	25 593	1 244	.	11 790
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	7 032	1 295	0	0	54	14	302 240	.	9 969
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	107	8	-83	0	12	1 635	0	.	68
SE235	Żywiec drobiowy	zł	645	36	0	0	-31	97	0	.	917
SE240	Jaja	zł	5 809	602	0	0	434	529	0	.	2 473
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	96	8	14	0	0	1 409	0	.	63
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	2 246	292	31	569	-461	3 163	2 146	.	5 189
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 200	1 113	41	1 586	706	6 261	25	.	854
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 493	1 063	711	569	2 343	1 629	746	.	1 875
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	7 851	3 039	1 382	29	10 793	8 484	44 413	.	12 637

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)		
SE270	Koszty ogółem	zł	80 093	75 202	248 305	70 895	77 950	52 451	265 474	.	61 199
SE275	Zużycie pośrednie	zł	56 859	52 539	170 702	34 395	56 828	35 688	228 286	.	44 454
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	36 727	32 377	101 579	15 980	33 891	19 309	191 140	.	29 786
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 950	2 162	27 118	2 263	898	546	1 879	.	1 231
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 215	5 922	51 026	1 100	1 684	1 199	6 160	.	2 304
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 064	1 643	227	81	489	398	1 370	.	966
SE295	Nawozy	zł	11 561	18 912	12 604	6 349	6 314	3 344	17 383	.	7 518
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 795	4 400	4 987	6 858	596	497	4 269	.	1 285
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 942	833	31 952	1 321	1 611	944	255	.	568
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	3 035	3 422	2 486	0	2 038	1 250	3 337	.	3 136
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	6 099	940	913	0	19 899	11 351	548	.	8 469
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	4 254	803	401	0	10 192	7 909	485	.	6 725
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	7 869	1 214	72	333	159	527	149 918	.	8 371
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	2 655	847	0	0	115	215	42 805	.	5 069
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 246	155	26	18	3 627	1 443	12 608	.	1 271
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	0	2	2	3	0	.	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	20 133	20 162	69 123	18 414	22 936	16 379	37 146	.	14 668
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 019	5 098	9 052	5 182	6 852	5 113	11 030	.	3 890
SE345	Energia	zł	9 293	8 972	46 337	7 266	8 810	6 998	16 070	.	6 316
SE350	Usługi	zł	3 181	3 608	5 753	2 483	4 117	2 241	6 047	.	2 472
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 639	2 483	7 981	3 483	3 157	2 027	3 998	.	1 990
SE360	Amortyzacja	zł	17 738	18 576	29 498	22 023	19 096	13 566	27 739	.	14 869
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	5 495	4 088	48 105	14 478	2 026	3 197	9 449	.	1 876
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 797	1 784	46 005	13 564	397	1 620	2 589	.	762
SE375	Czynsze	zł	1 140	1 749	204	348	1 020	964	2 259	.	796
SE380	Odsetki	zł	558	555	1 897	566	610	613	4 601	.	318

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	18 878	22 089	4 632	9 102	25 206	26 018	36 364	.	15 801
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	491	971	169	29	125	179	375	.	269
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	112	252	18	13	0	13	119	.	42
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	1 407	177	219	0	4 900	5 450	169	.	1 550
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	1 340	175	194	0	4 891	4 312	169	.	1 526
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	64	0	26	0	9	1 137	0	.	17
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	3	2	0	0	0	0	0	.	7
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	849	424	64	1 513	2 206	3 546	428	.	560
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	1 364	861	232	276	4 412	4 332	1 157	.	977
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	122	21	0	0	119	0	0	.	268
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	2 334	1 306	296	1 789	6 736	7 878	1 585	.	1 805
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 156	3 387	355	926	1 478	1 372	2 944	.	1 596
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	5 941	7 581	1 749	3 490	6 017	5 765	8 218	.	5 117
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	5 941	7 581	1 749	3 490	6 017	5 765	8 218	.	5 117
SE650	Wsparcie specjalne	zł	3 944	4 433	841	339	5 208	5 890	17 483	.	3 443
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	6 549	8 668	1 844	2 867	5 949	5 374	23 072	.	5 463

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	17 878	20 597	5 267	9 472	24 883	24 718	37 523	.	14 563
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	18 878	22 089	4 632	9 102	25 206	26 018	36 364	.	15 801
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-136	-277	1 182	1 258	229	-869	2 185	.	-546
SE390	Podatki	zł	865	1 215	547	888	552	432	1 026	.	691
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 374	2 296	1 530	3 287	729	1 274	1 946	.	378
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	2 552	3 395	2 183	3 927	1 479	1 922	3 911	.	1 915
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	.	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 178	1 099	652	640	750	647	1 965	.	1 537

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 713	77 773	386 614	107 578	99 568	57 345	358 988	.	67 264
SE275	Zużycie pośrednie	zł	56 859	52 539	170 702	34 395	56 828	35 688	228 286	.	44 454
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	17 878	20 597	5 267	9 472	24 883	24 718	37 523	.	14 563
SE410	Wartość dodana brutto	zł	55 732	45 831	221 179	82 655	67 623	46 374	168 225	.	37 373
SE360	Amortyzacja	zł	17 738	18 576	29 498	22 023	19 096	13 566	27 739	.	14 869
SE415	Wartość dodana netto	zł	37 994	27 255	191 681	60 632	48 527	32 808	140 486	.	22 504
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	5 495	4 088	48 105	14 478	2 026	3 197	9 449	.	1 876
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 374	2 296	1 530	3 287	729	1 274	1 946	.	378
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	33 872	25 463	145 106	49 442	47 230	30 886	132 983	.	21 006

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	28 483	21 843	69 684	35 523	31 204	22 159	104 899	.	19 640
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	27 088	21 106	83 672	35 609	30 554	21 251	105 297	.	18 609

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	552 970	584 826	581 021	509 700	659 839	504 423	881 809	.	491 786
SE441	Aktywa trwałe	zł	481 329	521 488	489 628	452 175	586 273	422 152	713 308	.	421 738
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	244 657	289 688	178 475	275 383	238 271	191 235	250 661	.	213 130
SE450	Budynki	zł	127 492	114 478	189 242	94 340	168 065	122 665	272 065	.	123 556
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	100 440	116 790	121 912	82 453	132 363	83 806	172 856	.	78 321
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	8 739	532	0	0	47 574	24 446	17 726	.	6 730
SE465	Aktywa obrotowe	zł	71 641	63 338	91 393	57 525	73 565	82 271	168 501	.	70 048
SE470	Stado obrotowe	zł	13 736	2 232	3 240	23	13 758	36 376	75 948	.	20 963
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	28 921	28 682	31 738	23 843	34 834	23 465	54 009	.	28 518
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	28 984	32 425	56 415	33 660	24 973	22 430	38 544	.	20 568
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	9 437	11 581	30 116	4 896	9 398	9 615	63 673	.	4 875
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	6 790	8 047	21 913	2 968	6 740	6 821	56 500	.	3 619
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	2 646	3 533	8 203	1 929	2 658	2 794	7 173	.	1 257
SE501	Kapitał własny	zł	543 533	573 245	550 905	504 804	650 441	494 807	818 136	.	486 910

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)		
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-8 232	-16 755	6 144	-9 070	-9 251	-13 254	13 417	.	-3 557
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	325 972	314 135	416 786	296 192	430 379	332 058	636 759	.	292 611
SE516	Inwestycje brutto	zł	10 107	11 010	20 120	6 615	9 675	4 813	29 824	.	9 119
SE521	Inwestycje netto	zł	-7 631	-7 566	-9 378	-15 407	-9 421	-8 753	2 085	.	-5 750
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	56 190	54 026	172 336	68 840	72 389	48 567	162 769	.	36 432
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	44 287	41 529	142 559	59 550	60 752	43 174	123 603	.	26 176
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,08	0,07	0,25	0,12	0,09	0,09	0,14	.	0,05

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		148 789	73 339	57 230	11 047	4 877	2 293	2
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 334	103	643	320	193	73	2

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	16 228,7	6 409,9	15 193,3	34 370,9	69 500,8	154 660,5	.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,334	1,040	1,461	1,841	2,174	3,312	.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	2 934	2 241	3 215	4 229	5 011	7 378	.
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,250	1,027	1,405	1,637	1,709	1,711	.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	2 757	2 213	3 096	3 797	4 026	3 983	.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,083	0,013	0,056	0,204	0,465	1,601	.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	177	28	119	432	986	3 395	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	11,1	6,1	11,1	22,9	39,2	56,1	.
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,9	1,2	3,3	11,6	21,8	31,9	.
SE035	Zboża	ha	5,59	3,41	4,88	11,14	21,34	32,69	.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,30	0,34	1,16	3,01	7,68	13,74	.
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,14	0,04	0,15	0,36	0,56	0,98	.
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,45	0,18	0,67	0,97	0,95	0,09	.
SE055	Sady	ha	0,43	0,16	0,67	0,95	0,74	0,08	.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,02	0,02	0,01	0,02	0,21	0,02	.
SE071	Uprawy pastewne	ha	2,74	1,52	3,08	6,20	7,30	6,96	.
SE072	Odłogi	ha	0,07	0,04	0,09	0,10	0,21	0,23	.
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,09	0,05	0,13	0,13	0,27	0,29	.
SE075	Lasy	ha	0,46	0,25	0,66	0,71	0,48	0,63	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	4,9	1,7	4,7	10,5	16,3	61,0	.
SE085	Krowy mleczne	LU	1,22	0,34	1,40	3,52	4,36	7,27	.
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,57	0,65	1,82	4,01	5,37	5,02	.
SE095	Owce i kozy	LU	0,10	0,08	0,14	0,13	0,00	0,00	.
SE100	Trzoda chlewna	LU	1,20	0,20	1,03	2,67	5,53	21,20	.
SE105	Drób	LU	0,64	0,22	0,19	0,09	0,86	27,50	.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	56,5	52,0	54,8	57,1	62,9	66,0	.
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	103,2	96,0	106,1	103,3	106,2	99,7	.
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,00	0,68	1,02	1,19	1,24	1,68	.
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 657	4 406	3 556	4 900	5 796	8 315	.

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 713	35 313	78 915	195 201	464 469	1 114 783	.
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,18	1,03	1,18	1,23	1,29	1,24	.
SE135	Produkcja roślinna	zł	59 031	23 024	49 024	126 232	329 621	557 668	.
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	5 350	3 802	4 465	5 546	8 466	9 999	.
SE140	Zboża	zł	20 541	11 441	17 283	40 472	90 249	148 603	.
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 611	492	1 964	3 465	8 033	6 011	.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	4	0	10	0	0	0	.
SE150	Ziemniaki	zł	5 171	2 659	6 539	9 760	15 284	7 735	.
SE155	Buraki cukrowe	zł	720	0	248	1 118	7 188	19 830	.
SE160	Rośliny oleiste	zł	3 411	412	1 995	8 968	26 740	58 272	.
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	281	22	314	1 587	946	28	.
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	15 190	2 253	5 938	34 091	133 365	313 966	.
SE175	Owoce	zł	8 710	3 781	13 342	19 116	8 550	961	.
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE195	Uprawy pastewne	zł	193	875	-346	178	-3 349	-570	.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	3 204	1 089	1 747	7 477	42 615	2 834	.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	34 482	11 578	28 425	68 084	130 831	551 352	.
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	6 750	6 017	5 671	6 363	8 042	9 040	.
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-736	-334	-1 064	-817	-2 929	-304	.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	10 865	2 854	9 096	33 302	50 148	119 570	.
SE220	Żywiec wołowy	zł	7 682	3 561	9 112	18 428	22 535	20 450	.
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	7 032	1 054	5 851	13 272	32 041	144 431	.
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	107	47	171	240	0	0	.
SE235	Żywiec drobiowy	zł	645	369	261	463	24 253	-30 250	.
SE240	Jaja	zł	5 809	1 418	1 163	849	268	297 861	.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	96	96	107	107	0	0	.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	2 246	2 180	2 664	1 424	1 586	-711	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 200	710	1 466	885	4 017	5 763	.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 493	1 341	1 640	1 577	1 624	2 003	.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	7 851	3 523	8 688	17 934	25 856	38 558	.

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE270	Koszty ogółem	zł	80 093	34 396	66 805	159 312	358 735	896 165	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	56 859	21 769	45 706	116 433	277 508	699 210	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	36 727	11 575	27 395	75 372	197 455	544 450	.
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 950	1 146	1 443	2 163	3 464	4 533	.
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 215	1 319	3 058	11 785	38 058	80 817	.
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 064	591	1 152	2 426	3 151	3 016	.
SE295	Nawozy	zł	11 561	4 396	9 098	27 214	66 715	109 319	.
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 795	893	2 359	6 392	14 884	31 447	.
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 942	333	1 325	3 848	15 233	31 248	.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	3 035	2 490	2 384	2 450	3 845	4 781	.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	6 099	2 452	6 058	14 736	22 886	46 436	.
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	4 254	2 079	4 789	10 061	13 143	13 546	.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	7 869	1 717	4 458	9 513	35 499	223 042	.
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	2 655	967	2 828	5 708	9 561	22 917	.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 246	465	1 037	1 885	4 179	22 142	.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	1	0	0	0	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	20 133	10 194	18 311	41 061	80 053	154 760	.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 019	2 645	4 988	10 034	19 479	26 717	.
SE345	Energia	zł	9 293	3 835	7 542	21 735	44 099	93 390	.
SE350	Usługi	zł	3 181	2 102	3 189	5 130	8 284	17 163	.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 639	1 612	2 592	4 162	8 191	17 490	.
SE360	Amortyzacja	zł	17 738	11 741	17 483	29 391	50 302	90 372	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	5 495	886	3 616	13 488	30 926	106 583	.
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 797	568	2 473	8 863	21 431	77 622	.
SE375	Czynsze	zł	1 140	303	889	3 298	6 474	12 428	.
SE380	Odsetki	zł	558	15	254	1 327	3 022	16 532	.

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	18 878	8 516	19 951	42 183	70 737	100 958	
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	491	140	515	1 120	2 600	3 634	
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	112	14	57	201	958	2 351	
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	1 407	607	1 779	3 675	3 578	2 173	
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	1 340	556	1 691	3 565	3 578	2 173	
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	64	51	81	105	0	0	
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	3	0	7	5	0	0	
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	849	305	1 277	1 657	2 292	598	
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	1 364	675	1 857	2 771	2 417	2 050	
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	122	0	270	0	352	405	
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	2 334	980	3 404	4 428	5 061	3 053	
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 156	789	1 988	4 721	11 546	17 722	
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	
SE630	Płatności "decoupled"	zł	5 941	3 176	5 917	12 487	21 303	30 762	
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	5 941	3 176	5 917	12 487	21 303	30 762	
SE650	Wsparcie specjalne	zł	3 944	1 320	3 941	9 945	17 840	29 470	
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	6 549	2 824	6 347	15 753	26 649	43 612	

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	17 878	7 367	18 970	41 551	69 703	102 501	
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	18 878	8 516	19 951	42 183	70 737	100 958	
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-136	-557	-88	701	1 277	5 138	
SE390	Podatki	zł	865	591	892	1 333	2 312	3 595	
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 374	471	2 277	1 439	2 663	4 635	
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	2 552	1 918	2 942	2 830	5 336	5 824	
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 178	1 447	664	1 392	2 673	1 188	

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej¹⁴

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 713	35 313	78 915	195 201	464 469	1 114 783	
SE275	Zużycie pośrednie	zł	56 859	21 769	45 706	116 433	277 508	699 210	
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	17 878	7 367	18 970	41 551	69 703	102 501	
SE410	Wartość dodana brutto	zł	55 732	20 911	52 180	120 318	256 664	518 074	
SE360	Amortyzacja	zł	17 738	11 741	17 483	29 391	50 302	90 372	
SE415	Wartość dodana netto	zł	37 994	9 170	34 697	90 927	206 362	427 701	
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	5 495	886	3 616	13 488	30 926	106 583	
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 374	471	2 277	1 439	2 663	4 635	
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	33 872	8 755	33 358	78 878	178 100	325 754	

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	28 483	8 817	23 747	49 389	94 913	129 154	
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	27 088	8 526	23 747	48 174	104 189	190 443	

¹⁴ Uwaga: W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015).

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE436	Aktywa ogółem	zł	552 970	392 443	553 333	817 856	1 462 196	2 466 592	.
SE441	Aktywa trwałe	zł	481 329	358 185	482 282	673 772	1 193 995	1 951 712	.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	244 657	184 353	261 705	320 829	530 258	773 523	.
SE450	Budynki	zł	127 492	113 344	119 526	136 800	239 668	495 106	.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	100 440	57 982	91 232	192 040	391 767	626 061	.
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	8 739	2 506	9 819	24 103	32 303	57 022	.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	71 641	34 258	71 051	144 084	268 201	514 880	.
SE470	Stado obrotowe	zł	13 736	5 879	14 606	27 061	38 590	126 280	.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	28 921	13 028	29 456	61 584	129 105	153 410	.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	28 984	15 351	26 989	55 439	100 506	235 190	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	9 437	474	3 483	17 490	74 814	266 353	.
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	6 790	347	2 561	11 795	51 029	199 881	.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	2 646	127	922	5 695	23 786	66 472	.
SE501	Kapitał własny	zł	543 533	391 969	549 850	800 365	1 387 381	2 200 239	.

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-8 232	-6 635	-11 094	-16 856	-10 471	58 335	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	325 972	220 046	313 823	524 355	960 827	1 709 448	.
SE516	Inwestycje brutto	zł	10 107	5 878	5 531	15 953	64 615	115 335	.
SE521	Inwestycje netto	zł	-7 631	-5 863	-11 952	-13 438	14 314	24 963	.
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	56 190	20 757	55 419	121 265	257 160	466 948	.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	44 287	14 332	48 471	101 830	185 054	320 671	.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,08	0,04	0,09	0,12	0,13	0,13	.

Literatura

- [1] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [5] Commission Implementing Regulation (EU) 2022/2499 of 12 December 2022 amending and correcting Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [6] Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1975 of 31 October 2019 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [7] Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2280 of 11 December 2017 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [8] Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2129 of 5 December 2016 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [9] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2323 of 11 December 2015 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009.
- [10] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220 of 3 February 2015 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union (Official Journal of the European Union, L 46, p. 1-106, 19.2.2015).
- [11] Floriańczyk Z., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Malanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2019. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2018.

- [12] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [13] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1df3a121-11ee-40c3-a991-70a5f3cdd9d7/details>
- [14] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/192d91bb-1bd6-4415-b014-48c0cb17c1bb/details>
- [15] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1c2597e1-78c1-46b8-a0ee-f86f290c7e47/details>
- [16] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [17] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [18] RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels December 2014.
- [19] RI/CC 1500 Rev. 4 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [20] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [21] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [22] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [23] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [24] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [25] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.
- [26] Bocian M., Cholewa I., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2013” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2017.
- [27] RI/CC 1750 (ex RI/CC 882) Definitions of Variables used in FADN standard results, EUROPEAN COMMISSION, Brussels, June 2022.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB